

Vypracovala: Markéta V.

Pamětník: žena, 42 let, povolání: odborný pracovník vědy a výzkumu

Kolik let ti bylo, když začala normalizace, a kolik, když skončila?

No, když začala, tak mi byl jeden rok a když skončila, tak mi bylo dvacet.

A když se odehrála první polovina tvého života v době normalizace, vnímala jsi to vůbec?

Nevnímala, protože jsem to všechno brala, jako že to jsou nastavený pravidla, který se nějak mají dodržovat, a že je něco špatně, to mi asi došlo až hodně pozdě.

Pamatuješ si něco ze školky?

Ve školce jsem byla strašně nerada. Měli jsme tam takovou přísnou paní učitelku a museli jsme spát, všichni povinně, po obědě, a nesměli jsme z té postele vůbec odejít.

A jinak to šlo?

No, když jsem tam přišla, tak prej se mi tam líbilo. Protože moje máma vyprávěla, že jí paní učitelka říkala, že takový rozzářený oči dlouho neměli. Ale pak, po pár dnech, mi to asi došlo, takže jsem tam nerada chodila, a hlavně tu paní učitelku jsem strašně neměla ráda. Myslím, že nás vždycky ještě vytáhla za vlasy, ale nevím, jestli si to nepletu ještě se základkou.

Co se stalo na základce?

Ale, to bylo až na druhém stupni, To jsem se jednou vyjádřila nesouhlas s tím, jak paní učitelka přečetla číslo, který jsem napsala, a vyťahala mě za vlasy. Bylo to tak v šestý, sedmý, osmý třídě... To jsem byla drzá.

A na prvním stupni jsi byla taky drzá?

Tam ne, tam mně chybělo, že nemám vlastně paní učitelku, teda soudružku učitelku, protože mě učila máma. Chodila jsem normálně do třídy, kterou učila moje máma. Takže já jsem neměla paní učitelku, teda soudružku učitelku, a to mě vadilo, protože jsem to chtěla mít normální, jako všichni. Tak jsem jí neříkala mami, možná o přestávkách, ale při hodině jsem jí říkala normálně souško, protože se neříkalo soudružko učitelko, ale jenom souško.

A co gympl, jak ses tam dostala?

Protože mě máma přesvědčila, tak jsem se hlásila na návrhářskou do Brna, udělala jsem talentovky a přijímačky jsem asi neudělala moc slavně, ale asi jsem je udělala, ale nevzali mě. A pak nebylo na gymplech místo a máma mi ho šla shánět. Říkali jí, ať jdu na učební obor, tak se rozčilovala, že s těma samejma jedničkama, téměř, měla jsem dvojku z češtiny, co bych šla dělat za učební obor, tak mi tam to místo trochu vyhádal. Pak jsem zjistila, že severočeskej kraj neměl požadavek na návrháře, takže by jí bejvali dopředu řekli, že se tam nedostanu. NO, a tak jsem se teda dostala na gympl v Děčíně.

Potom jsi taky chodila na gympl v Praze, ne?

No to jsem chodila, protože jsem se po dvou letech dostala do střediska vrcholového sportu, ve veslování, ale juniorského, protože v Čechách bylo v roce 1986 mistrovství světa juniorů, a tak do toho střediska vzali hodně dětí, a tak jsem se tam dostala taky. A pak jsem chodila dva roky na gympl v Praze, třet'ák, čtvrt'ák.

Co jsi dělala ve volném čase?

Většinou jsem sportovala. Tak od čtyř let jsem chodila na krasobruslení a pak jsem tak v šestý, sedmý přestala a začala jsem veslovat. A to jsem dělala téměř do konce vysoké školy. A ještě jsem chodila docela dlouho na kreslení, to bylo ještě na gymplu. Taky jsem hrála na klavír, ale necvičila jsem.

Byla jsi pionýrka?

Pionýrka jsem byla, byla jsem i jiskřička. To si pamatuju, to jsme měli jeden slib, že jsme jeli do Děčína, protože my jsme nebydleli přímo v Děčíně, tak nás odvezli autobusem, na náměstí, asi se jmenovalo Leninovo, nebo tam byla nějaká jeho socha, a kolem toho náměstí tam bylo víc těch pionýrů nebo jiskřiček, slavnostně jsme tam složili slib, a pak nás dovezli nazpátek autobusem a dostali jsme dort a růžovou limonádu.

Bavilo tě to (pionýr)?

Já si nepamatuju, že by nás tam učili něco o politice. Měli jsme sešity, kde jsme vyplňovali různé úkoly, ale nevím, jestli politický. Bylo to spíš něco o přírodě. Spíš byl problém, že nikdo nechtěl být pionýrská vedoucí. Ale jeden rok jsme měli dobrou, tu jsme měli rádi, ta nám udělala bojovku. Politicky mě to nijak neovlivnilo. Ale asi mě ovlivňovala občanská nauka na druhém stupni.

A jak?

My jsme měli Rusku, potom nás měla i na ruštinu. To bylo zajímavý, protože říkala, že to je jako v češtině, tak jsem pochopila, že mám hledat souvislosti. V té občanské nauce nás učila, že pracující člověk má pouze dvě ruce a nic víc, a proto je hybatel těch dějin. Proto se prý bouří, protože nemají co ztratit. Pak jsem pochopila, když byla revoluce, že ten dělník má hodně co ztratit, zatím co student opravdu nemá co ztratit, ten má jenom svoji hlavu.

Jak probíhala výuka ruštiny?

V šestý a sedmý třídě jsme neměli dobrou učitelku, tak jsme se nic nenaučili, ta Ruska to v osmý třídě zachraňovala. Na gymplu jsme měli učitelku, která řekla, že jsme úplně blbá třída, a učili jsme se to tak, že nám to nadiktovala a my jsme si to v učebnici podtrhávali. Tak jsem přežila ruštinu a díky tomu jsem i odmaturovala z ruštiny asi na jedničku. Protože v prváku jsem se naučila nazpaměť něco o Leningradu, což bylo náhodou téma maturitní písemky. A to jsem ruštinu nikdy neuměla.

To je štěstí. A co vysoká škola?

No ještě bych zůstala u těch gymplů, zajímavější byl třeba rozdíl, mezi gymplem v Děčíně a v Praze.

V Praze to bylo mnohem svobodnější, ten pedagogickej dozor nebyl tak tvrděj. A v Praze se taky vyžadoval nějakěj vlastní názor. V Děčíně byla ředitelka velká komunistka, jednou nám řekla, že její životní vzor je Klement Gottwald.

A vysoká škola? Jak ses tam dostala?

Na vysokou školu jsem se dostala, protože jsem byla ve středisku vrcholovýho sportu a měla jsem jedničku nebo dvojku z matematiky a z fyziky. A pak jsem měla u maturity vyznamenání, ale to asi bylo kvůli ruštině, ne fyzice.

Jinak by ses tam nedostala?

Možná ne, asi bych to nespočítala. V Děčíně jsme měli dobrou matikářku, ale v Praze jsme měli matikáře, kterej měl asi vlivnýho tatínka, protože když jsme brali limity, tak řek, že limita je daná od boha. A to měl větu, která se toho týkala napsanou na tabuli, ale je zajímavý, že na tý škole stále ještě je.

A co demonstrace, tam jsi byla, ne?

No, na demonstraci jsem byla, pak jsem došla na Vyšehrad a byli jsme tam jako na konci, a tak jsem vlastně neviděla, co se tam úplně děje, bylo mi řečeno, že demonstrace končí na Vyšehradě, tak jsem řekla kamarádce, že jedu domů, protože se nic neděje. Když jsem přijela domů tak jsem zjistila, že demonstrace na Vyšehradě neskončila, ale že byl ještě masakr na Národní třídě.

Jsi ráda?

Kdybych to zažila, tak asi jo, ale přišlo mi v tu chvíli, že bylo důležitý, že tam ti studenti šli a že se něco změnilo. Já bych u toho bejvala chtěla bejt.

Říkala jsi, že sis uvědomila politickou situaci pozdě. Kdy to bylo?

Nevím, asi až na tý vysoký škole. Nepohoršovalo mě ani to, že se někdo prostě na vysokou školu nemůže dostat, kvůli tomu, že rodiče byli vyhozený neb odešli z KSČ. I můj táta odešel z KSČ a máma tam nikdy nebyla, ale protože jsem se hlásila na matfyz, tak to tolik nevadilo.

To mi asi stačí, děkuju za rozhovor.